

Kontakt policisty a pachatele trestného činu

Pokud policista vstoupí do kontaktu s pachatelem a určitým způsobem ovlivňuje jeho jednání, vždy se tak může stát výlučně na podkladě zákona, formou a v rozsahu zákonem stanoveným. Není vyloučen zásah policie do jednání pachatelů trestných činů, avšak tento vstup policie musí mít charakter pasivního jednání, aby pachatele nepodněcovalo k realizaci toho, co sám nemá v úmyslu konat.

(Usnesení Nejvyššího soudu České republiky sp.zn. 5 Tdo 716/2004, ze dne 30.6.2004)

Nejvyšší soud České republiky rozhodl v neveřejném zasedání o dovolání podaném obviněným M. G., proti usnesení Krajského soudu v Brně ze dne 16. 9. 2003, sp. zn. 4 To 464/2003, jako soudu odvolacího v trestní věci vedené u Městského soudu v Brně pod sp. zn. 3 T 86/2003, tak, že podle § 265i odst. 1 písm. e) tr. ř. dovolání odmítl.

Z odůvodnění

Rozsudkem Městského soudu v Brně ze dne 26. 5. 2003, sp. zn. 3 T 86/2003, byl mj. obviněný M. G. uznán vinným dvojnásobným trestným činem nedovolené výroby a držení omamných a psychotropních látek a jedů podle § 187 odst. 1, 2 písm. a) tr. zák. kterého se dopustil dvěma útoky spáchanými v souvislosti s prodejem tablet XTC v říjnu a listopadu roku 2002. Za tento trestný čin mu byl podle § 187 odst. 2 tr. zák. uložen trest odnětí svobody v trvání čtyř roků, pro jehož výkon byl podle § 39a odst. 2 písm. c) tr. zák. zařazen do věznice s ostrahou. Podle § 55 odst. 1 písm. a) tr. zák. byl obviněnému dále uložen trest propadnutí věci.

Jako soud odvolací rozhodl ve věci Krajský soud v Brně usnesením ze dne 16. 9. 2003, sp. zn. 4 To 464/2003, tak, že odvolání obviněného podle § 256 tr. ř. zamítl.

Shora citované usnesení Krajského soudu v Brně napadl obviněný M. G. dovoláním podaným prostřednictvím obhájce ve lhůtě uvedené v § 265e odst. 1 tr. ř. Tento svůj mimořádný opravný prostředek opřel o důvody uvedené v ustanovení § 265b odst. 1 písm. g), l) tr. ř., tedy že rozhodnutí spočívá na nesprávném právním posouzení skutku nebo jiném nesprávném hmotně právním posouzení a bylo rozhodnuto o zamítnutí nebo odmítnutí řádného opravného prostředku proti rozsudku nebo usnesení uvedenému v § 265a odst. 2 písm. a) až g) tr. ř., aniž byly splněny procesní podmínky stanovené zákonem pro takové rozhodnutí nebo byl v řízení mu předcházejícím dán důvod dovolání uvedený v § 265b odst. 1 písm. a) až k) tr. ř.

V odůvodnění svého mimořádného opravného prostředku dovolatel uvedl, že odvolací soud se nevypořádal s podstatnými okolnostmi majícími vliv na posouzení trestnosti činu, zejména s otázkou policejní provokace, resp. spolupráce Policie ČR, svědkyně H. M. a další blíže neidentifikované ženy. Podle názoru dovolatele byly právě tyto ženy iniciátorkami jednání obviněného, když jej opakovaně kontaktovaly s žádostí o sehnání drog, a je třeba zjistit z jakého důvodu, s jakým záměrem popř. z čí iniciativy byly vytvořeny předpoklady k realizaci trestné činnosti. Skutečnost, že svědkyně H. M. ve skutečnosti žádné drogy nesháněla, nebyla trestně stíhána a nebyla vyslechnuta v přípravném řízení nasvědčuje tomu, že jednala ve prospěch Policie ČR a trestná činnost obviněného tak byla nepřipustně vyprovokována. V daném případě nebylo provedeno náležité a spravedlivé objasnění věci a došlo k porušení práva obviněného na spravedlivý proces. Z výše uvedených důvodů dovolatel navrhl, aby odvolací soud zrušil napadené usnesení a věc vrátil soudu II. stupně k novému projednání a rozhodnutí.

Nejvyšší státní zástupkyně se písemně vyjádřila k podanému dovolání prostřednictvím státní zástupkyně činné u Nejvyššího státního zastupitelství v Brně. Podle jejího názoru lze dovolací námitky považovat relevantní uplatněnému dovolacímu důvodu, v posuzované věci se však nejednalo o případ, kdy se obviněný až v důsledku aktivity policie rozhodne spáchat trestný čin, neboť obviněný dobrovolně sám vstoupil do komunikace mezi agentem a svědkem B. Navrhla proto, aby Nejvyšší soud v neveřejném zasedání podané dovolání odmítl podle § 265i odst. 1 písm. e) tr. ř. jako zjevně neopodstatněné.

Obviněný je podle § 265d odst. 1 písm. b) tr. ř. osobou oprávněnou k podání dovolání pro nesprávnost výroku

rozhodnutí soudu, který se ho bezprostředně dotýká.

Nejvyšší soud jako soud dovolací nejprve zkoumal, zda v předmětné věci jsou splněny podmínky přípustnosti dovolání podle § 265a tr. ř. a shledal, že dovolání je přípustné podle § 265a odst. 1, odst. 2 písm. h) tr. ř., protože bylo rozhodnuto ve druhém stupni, dovolání napadá pravomocné rozhodnutí soudu ve věci samé a směřuje proti usnesení, jímž byl zamítnut řádný opravný prostředek proti rozhodnutí uvedenému v § 265a odst. 2 písm. a) tr. ř. Dovolání bylo podáno v zákonné lhůtě u příslušného soudu (§ 265e odst. 1 tr. ř.) a splňuje náležitosti ve smyslu § 265f odst. 1 tr. ř.

Dovolání jako mimořádný opravný prostředek lze podat jen z důvodů uvedených v ustanovení § 265b tr. ř., proto bylo třeba posoudit otázku, zda uplatněné dovolací důvody, označené jako důvody podle § 265b odst. 1 písm. g), l) tr. ř., lze považovat za důvody uvedené v citovaném ustanovení zákona, jejichž existence je zároveň podmínkou pro provedení přezkumu dovolacím soudem, a posoudit opodstatněnost dovolacích námitek.

Dovolací důvod podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř. je dán v případech, kdy rozhodnutí spočívá na nesprávném právním posouzení skutku nebo jiném nesprávném hmotně právním posouzení. To znamená, že v napadeném rozhodnutí musí být vadně aplikováno hmotné právo, např. v rámci právního posouzení skutku nebo jiné skutkové okolnosti.

Obviněný ve svém mimořádném opravném prostředku vyslovil přesvědčení, že trestná činnost byla v jeho případě vyvolána policejní provokací, resp. nepřípustnou spoluprací Policie ČR, svědkyně H. M. a další blíže neidentifikované ženy. Takto formulované dovolací námítka lze považovat za relevantní důvodu dovolání ve smyslu § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř., avšak Nejvyšší soud je shledal neopodstatněnými.

Z obsahu trestního spisu vyplývá, že výše stručně uvedené argumenty týkající se vyprovokování trestného činu tvoří součást obhajoby obviněného po celou dobu trestního stíhání a byly hlavní námitkou jím podaného řádného opravného prostředku. Je třeba konstatovat, že zejména soud prvního stupně se v odůvodnění rozsudku (str. 13, 14) poměrně podrobně touto otázkou zabýval, přičemž mj. poukázal na odlišnost posuzovaného případu od věci řešené nálezem Ústavního soudu ze dne 22. 6. 2000, sp. zn. III. ÚS 597/99. Soud potvrdil legálnost procesního postupu v přípravném řízení, když po podezření z trestné činnosti došlo k dočasnému odložení trestního stíhání podle § 159b tr. ř., použití agenta podle § 159e tr. ř. a předstíraného převodu věci podle § 159c tr. ř., přičemž bylo nepodstatné, zda svědkyně H. M. jednala ve prospěch policie. Soud dále konstatoval, že aktivní přístup obviněného M. G. k trestnímu jednání vyplynul z telefonických hovorů a výpovědi svědka L. Jednání dovolatele tedy nebylo vyprovokováno, neboť se jednalo o dobrovolný vstup do již domluveného obchodu s motivací získání zisku pro sebe, přičemž dovolatel měl dostatek možností do obchodu nevstupovat, odmítnout jej nebo o něm vyrozumět policii. Podle závěru městského soudu dovolatel „velmi aktivně kontaktoval další obviněné a domluvil celý obchod“. S úvahami soudu I. stupně se plně ztotožnil i odvolací soud, když na str. 3 rozhodnutí uvedl, že dovolatel „sám aktivně vystupoval při domlouvání celého obchodu a kontaktování dalších osob“.

S výše uvedenými úvahami soudů obou stupňů se plně ztotožnil i dovolací soud. Zejména soud prvního stupně vyhodnotil všechny provedené důkazy důsledně podle § 2 odst. 6 tr. ř., dospěl k jednoznačnému závěru o vině obviněného žalovaným skutkem a uznal jej vinným dvojnásobným trestným činem nedovolené výroby a držení omamných a psychotropních látek a jedů podle § 187 odst. 1, 2 písm. a) tr. zák. Správně přitom vycházel z těch skutkových okolností, jež vyústily ve zjištění, že to byl obviněný, který sám aktivně projevil vůli podílet se na obchodu s tabletami extáze a svým jednáním určil konkrétní rozsah tohoto obchodu.

V posuzované věci je tedy z hlediska trestnosti jednání obviněného podstatné zjištění, že ještě před vstupem policejních orgánů do obchodu s drogou byl obviněný na základě výsledků operativního šetření Policie ČR vyhodnocen jako osoba obchodující s omamnými látkami, neboť obviněný byl prokazatelně rozhodnut realizovat prodej drogy. Následně po nasazení agenta to byl opět obviněný, kdo aktivně organizoval konkrétní kroky uskutečňované transakce, které nakonec vyústily v prodej tablet XTC v množství specifikovaném ve výroku rozsudku soudu I. stupně. Po svém aktivním vstupu do jednání určoval místo i čas konání schůzek s ostatními osobami, přičemž ze strany Policie ČR nedošlo k jakékoli aktivitě k realizaci nabízeného obchodu.

Z uvedeného tedy jednoznačně vyplývá, že obviněný ještě před setkáním s agentem byl rozhodnut spáchat trestný čin spočívající v prodeji omamné látky, tudíž vstupem orgánů policie byl pouze jeho původní záměr realizován, aniž byl k jeho uskutečnění jakýmkoli způsobem veden event. vyprovokován. Úmysl dopustit se jednání, které vykazovalo znaky žalovaného trestného činu, projevil obviněný jednoznačně ještě před vstupem policie do kontaktu s ním. Nejednalo se tedy o případ, kdy pachatel až v důsledku aktivity policie se rozhodne spáchat trestný čin, v dané věci tedy policie svou aktivitou nevyvolala u obviněného úmysl dopustit se protiprávního jednání, neboť ke spáchání trestného činu byl

jž připraven resp. rozhodnut. Jednání policie tak zůstalo pouze na úrovni projeveného zájmu o realizaci obchodu s drogou, který však bylo reálné uskutečnit i bez přispění policie. V žádném případě nešlo o situaci, kdy až kontakt policie s obviněným v něm vyvolal rozhodnutí spáchat trestný čin.

Nejvyšší soud si je vědom nálezu Ústavního soudu ze dne 22. 6. 2000, sp. zn. III. ÚS 597/99, publikovaného pod č. 97 ve svazku 18 Sbírky nálezů a usnesení Ústavního soudu, na který obviněný v odůvodnění svých dovolacích námitek poukazoval. Podle názoru Nejvyššího soudu však není možné aplikovat výrok tohoto nálezu na všechny případy, kdy jednání státu (převážně prostřednictvím policie) se stává součástí skutkového děje, tedy úkonů, z nichž se trestní jednání skládá, např. provokace či iniciování trestného činu. Při striktním výkladu citované části nálezu, by totiž nemohly být v praxi aplikovány legitimní postupy upravené trestním řádem, např. použití agenta (§ 158e tr. ř.), předstíraný převod (§ 158c tr. ř.), záměny zásilky (§ 87a tr. ř.). Ani Ústavní soud citovaným nálezem zjevně nezamýšlel odmítnutí zákonnosti použití těchto postupů v trestním řízení, pokud však v žádném směru nevybočí z poměrně jednoznačného vymezení zákonné úpravy, která dovoluje určitou formu ovlivnění pachatele trestného činu při naplňování znaků trestného činu policií a nevyklučuje ani přímé zapojení policie do realizace úmyslu pachatele trestný čin spáchat. Pokud tedy policista vstoupí do kontaktu s pachatelem a určitým způsobem ovlivňuje jeho jednání, vždy se tak může stát výlučně na podkladě zákona, formou a v rozsahu zákonem stanoveným. Ani Evropský soud pro lidská práva ve své judikatuře nevyklučuje zásah policie do jednání pachatelů trestných činů, avšak tento vstup policie musí mít charakter pasivního jednání, aby pachatele nepodněcovalo k realizaci toho, co sám nemá v úmyslu konat. (Srov. např. rozhodnutí tohoto soudu ve věci T. d. C. proti Portugalsku ze dne 9. 6. 1998)

Zcela v souladu se zákonem tedy především soud prvního stupně při právním posouzení žalovaného skutku posoudil jednání obviněného jako dvojnásobný trestný čin nedovolené výroby a držení omamných a psychotropních látek a jeďů podle § 187 odst. 1, 2 písm. a) tr. zák.

S ohledem na výše uvedené Nejvyšší soud shledal dovolací námítky obviněného ve vztahu k naplnění důvodu dovolání podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř. zjevně neopodstatněnými. Napadená rozhodnutí nespočívají na nesprávném právním posouzení skutku ani na jiném nesprávném hmotně právním posouzení, neboť Nejvyšší soud nepovažuje zásah státu prostřednictvím orgánů policie v posuzované trestní věci za nepřipustný, jak tvrdil obviněný ve svém dovolání.

Pokud jde o dovolací důvod podle § 265b odst. 1 písm. l) tr. ř., dovolatel neuvedl žádné konkrétní námítky odpovídající tomuto dovolacímu důvodu, ani nevyjádřil podle které alternativy tohoto dovolacího důvodu svůj mimořádný opravný prostředek podává. Předpokladem pro uplatnění tohoto důvodu dovolání je existence vady spočívající v tom, že bylo rozhodnuto o zamítnutí nebo odmítnutí řádného opravného prostředku proti rozsudku nebo usnesení uvedenému v § 265a odst. 2 písm. a) až g) tr. ř., aniž byly splněny procesní podmínky stanovené zákonem pro takové rozhodnutí nebo byl v řízení mu předcházejícím dán důvod dovolání uvedený v § 265b odst. 1 písm. a) až k) tr. ř. V posuzované věci však o první alternativu tohoto dovolacího důvodu nejde, neboť Krajský soud v Brně jako soud druhého stupně konal odvolací řízení po provedeném přezkumu podle hledisek stanovených zákonem. Námítky podaného dovolání odpovídající dovolacímu důvodu ve smyslu § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř. byly shledány zjevně neopodstatněnými, z téhož důvodu nemohl být shledán opodstatněným ani dovolací důvod podle § 265 odst. 1 písm. l) tr. ř.

© EPRAVO.CZ - Sbírka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Daňová exekuce](#)
- [Cenové rozhodnutí rozporné se zákonem](#)
- [Konkordátní smlouva se Svatým stolcem](#)
- [Odpovědnost státu za újmu \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Pracovní doba](#)
- [Katastr nemovitostí](#)
- [Odpovědnost státu za újmu \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Odpovědnost státu za újmu \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)

- [Práva dětí](#)
- [Určitost sankcionované povinnosti](#)
- [Zemědělská půda \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)